PWYLLGOR AMAETHYDDIAETH A DATBLYGU GWLEDIG

ADRODDIAD AR Y CAMAU A GYMERWYD I ROI JIGSAW AR WAITH

1. Diben

Gofynnir i'r Pwyllgor nodi'r camau mawr a gymerwyd i roi JIGSAW ar waith.

2. Crynodeb

Mae'r papur hwn yn egluro'r cefndir o ran sut y cafodd JIGSAW ei sbarduno, ac mae'n rhoi'r diweddaraf ar y datblygiadau.

3. Amseru

Mae'r papur hwn yn cael ei gyflwyno ar gais y pwyllgor.

4. Cefndir

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gweinyddu'r Polisi Amaethyddiaeth Cyffredin ar gyfer ffermwyr Cymru o'i dair swyddfa ranbarthol yng Nghaernarfon, Caerfyrddin a Llandrindod, a 9 swyddfa ardal sydd wedi eu lleoli ledled Cymru. Ar hyn o bryd mae'r taliadau PAC i ffermwyr Cymru yn fwy na £200 miliwn y flwyddyn, a gyda dros 150,000 o daliadau unigol yn cael eu rhoi i ryw 20,000 o ffermwyr.

Yn y 1990au fe ddaeth hi'n amlwg nad oedd targedau'r Siarter Ffermwyr yn cael eu taro, ac nad oedd taliadau'n cael eu gwneud yn unol â thaliadau MAFF i ffermwyr yn Lloegr. Hefyd, roedd oedi yn y drefn daliadau a methiannau yn y systemau rheoli yn golygu bod y Comisiwn Ewropeaidd yn gwrthod taliadau. Trysorlys y DU fu'n gorfod ysgwyddo'r gost hon, ond roedd yna bryder mawr y byddai Cynulliad Cenedlaethol Cymru mewn sefyllfa fregus yn y dyfodol.

Fel rhan o'r Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant ym 1998, gwnaeth Ysgrifennydd Gwladol Cymru gomisiynu ymgynghorwyr i asesu'r dewisiadau ar gyfer gwella'r modd yr oedd taliadau PAC yn cael eu gweinyddu i ffermwyr yng Nghymru. Gwnaeth ymgynghorwyr HEDRA ddadansoddi'r 3 phrif ddewis ar gyfer gweinyddu PAC yng Nghymru (gan y Swyddfa Gymreig, y Bwrdd Ymyrraeth a MAFF) yn ogystal â dewisiadau o'r Sector Preifat.

Yn dilyn ymgynghori eang ag ASau, cyrff ffermio a staff, ym mis Rhagfyr 1998 gwnaeth Ysgrifennydd Gwladol Cymru ddewis y Swyddfa Gymreig a chyhoeddi buddsoddiad o £16 miliwn. Ym mis Ionawr

1999 cytunodd y Trysorlys ariannu 75% o gostau'r rhaglen o'u Cyllideb Buddsoddi i Arbed.

Enw'r rhaglen rheoli newid dros y pedair blynedd nesaf yw'r 'Fenter ar y cyd ar gyfer gwasanaethau'r Llywodraeth Ledled Cymru' (JIGSAW), ac mae iddi ddau brif amcan:

Gwella effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd gwaith gweinyddu'r Polisi Amaethyddiaeth Cyffredin (PAC) ar gyfer ffermwyr a chynhyrchwyr yng Nghymru. Bydd hyn yn cael ei gyflawni trwy wella ansawdd y gwasanaethau i gwsmeriaid a'r modd y maent yn cael eu cyflawni, a hefyd trwy leihau cost gweinyddu PAC i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gweithio mewn partneriaeth â chyrff ffermio a chyrff eraill o'r sector cyhoeddus i gydlynu'n well y gwasanaethau ar gyfer ffermwyr, busnesau ffermio, teuluoedd sy'n ffermio a dinasyddion cefn gwlad eraill sy'n gysylltiedig ag amaethyddiaeth, a gwella'u cyfleoedd i gael atynt. Bydd hyn yn cael ei gyflawni trwy helpu'r tair Swyddfa Ranbarthol a chyrff sector cyhoeddus eraill i ymddwyn fel 'siopau un stop'. Byddant yn galluogi'r cwsmeriaid i gael gwybodaeth ar bob math o wasanaethau yn ogystal â chreu cysylltiadau rhyngddynt â Chynulliad Cenedlaethol Cymru.

5. Materion i'w Hystyried

Mae JIGSAW yn cyflawni gwelliannau trwy pum ffrwd gwaith: Cwsmer, Proses, Technoleg Gwybodaeth, Pobl a Lleoliad. Mae'r rhaglen bellach yn ei blwyddyn olaf, ond yn 2001 amaharwyd ar JIGSAW oherwydd bod arno angen rhyddhau staff i reoli Clwy'r Traed a'r Genau a rhoi cymorth i ffermwyr adeg yr argyfwng. Gydol y cyfnod hwn, gwnaeth staff ar bob lefel ddangos ymrwymiad sylweddol i'r rhaglen ac mae llawer iawn eisoes wedi ei gyflawni. Mae'r prif lwyddiannau wedi eu nodi isod:

Gwella Gwasanaethau Uniongyrchol i'r Cyhoedd

Staff gwasanaethau uniongyrchol sydd wedi eu hyfforddi'n benodol i wasanaethu cwsmeriaid
Tîm Gwasanaethau Uniongyrchol yn datrys 80% o'r ymholiadau a ddaeth dros y ffôn
Gwella oriau agor y Swyddfeydd Rhanbarthol ac Ardal i gwrdd â gofynion cwsmeriaid
Gweithio gyda phartneriaid i gwrdd â gofynion y cwsmeriaid e.e. Cyswllt Ffermio, Gwasanaeth Symud Gwartheg Prydain a Chyllid y Wlad
Mynediad am ddim i'r we o Swyddfeydd Rhanbarthol

Cyswllt Cwsmeriaid

Ym mis Mawrth 2000, gwnaethom gynnal arolwg o 2000 o gwsmeriaid ac ers hynny rydym wedi rhoi cynllun gweithredu ar waith

Sefydlwyd Tîmau Cyswllt i gyfarfod â'r ffermwyr ac i hyrwyddo arfer da
Cynnal cyfarfodydd cyson ledled Cymru i roi gwybod i'r ffermwyr am newidiadau i'r cynllun a'r ffurflenni
Darparu Llyfrau Cofnodi Defaid a Gwartheg am ddim i'r holl gynhyrchwyr gyda chymorth iddynt fodloni gofynion ac i sicrhau bod eu cofnodion presennol yn ddigonol
Pob ffermwr yn derbyn Gwlad, sef cylchgrawn amaethyddol misol
Bydd ein staff wrth law i roi gwybodaeth a chyngor mewn 13 o Sioeau Amaethyddol eleni

Prosesau Gwell

Tîmau newydd wedi'u sefydlu yn y Swyddfeydd Rhanbarthol i brosesu'r holl geisiadau sy'n ymwneud â ffermwyr unigol, gyda'r nod o wella cysondeb y gwasanaeth a'r modd y mae'n cael ei gyflawni		
Cyflwyno ffurflenni cais newydd dwyieithog â chwestiynau symlach a gwybodaeth a argraffwyd eisoes i leihau gwallau a galluogi'r ffurflenni i gael eu darllen yn electronig.		
Cyflwyno cyfeirnod newydd ar gyfer adnabod ein cwsmeriaid		
Ail asesiad EFQM newydd ei gwblhau ar draws holl feysydd CAPM sydd yn dangos gwelliannau sylweddol o'u cymharu ag asesiadau blaenorol		
Cyflwyno Mecanwaith Apelau Annibynnol		
Nifer yr Apelau	Sydd wedi eu cyfeirio	Llwyddiannus
Cam 1: 252	180	26
Cam 2: 69	32	4 (cynigwyd 2 daliad ex gratia)
Cam 3: 4 (1 ysgrifenedig, 3 llafar)	1 ysgrifenedig	0

Taliadau

Amcan cyffredinol JISGAW yw gwella'r gwasanaeth, a thrwy hynny, wella'r system taliadau hefyd. Bydd hyn yn cael ei gyflawni pan fydd y system TG newydd ar waith. Yn ystod y cyfnod a welodd newidiadau busnes dros y 2 flynedd olaf, roedd yna risg y byddai'r gwasanaeth yn dirywio, ond mae'r ffigurau isod yn dangos bod y taliadau wedi eu cynnal, ac wedi eu gwella mewn mannau.

Perfformiad y Siarter Ffermwyr.

	1997-98	**2000-2001**	**2001-2002**
Cynllun.	**%**	**%**	**%**
CYNLLUN PREMIWM BLYNYDDOL DEFAID			
Bydd y taliad olaf yn cael ei roi ar ddiwedd fis Ebrill yn dilyn blwyddyn y cynllun.	78%	98%	91%
CYNLLUN PREMIWM BUCHOD SUGNO			
Rhag-daliadau o fewn 3 mis i'r dyddiad cau.	78%	74%	97%
Taliadau olaf erbyn 30 Mehefin	88%	98%	98%
CYNLLUN TALIADAU ANARDDWYS			
Taliadau cyn 30 Mehefin.	92%	97%	Ddim ar gael eto
TIR MYNYDD			
Taliadau cyn diwedd mis Ebrill		96.6%	90%

CYNLLUN PREMIWM ARBENNIG EIDION			
Dychwelwyd y dogfennau ceisio am bremiwm i'r ymgeiswyr cyn diwedd y cyfnod cadw.	95%	98%	99%
Mewn achosion lle mae'r cyfnod cadw yn dod i cyn 1 Tachwedd, bydd rhag-daliadau'n cael eu gwneud erbyn 15 Rhagfyr. (16 Hydref hyd 27 Tachwedd oedd y dyddiadau ar gyfer 2000-2001 a 2001-2002)	33%	98%	99%
Mewn achosion lle mae'r cyfnod cadw yn dod i ben cyn 1 Tachwedd, bydd rhag-daliadau'n cael eu gwneud o fewn 3 mis wedi diwedd y cyfnod cadw.	98%	48%	82%
Bydd taliadau olaf ac unrhyw bremiwm anarddwys yn cael eu talu erbyn 30 Mehefin yn y flwyddyn sy'n dilyn.	94%	98%	95%
TALIADAU TIR ÂR			
Bydd taliadau grawn, had llin a phrotein yn cael eu gwneud rhwng 16 Hydref a 31 Rhagfyr.	63%	97.7%	99%

Technoleg Gwybodaeth

Mapiau Digidol i'w rhoi i 16,000 o ffermwyr Cymru yn dilyn ymgynghoriadau unigol
System TG newydd yn cael ei gweithredu a fydd yn symleiddio trefn brosesu'r ceisiadau ac felly'n cyflymu'r taliadau.
Uned Sganio newydd wedi'i sefydlu i gasglu data electronig o'r ffurflenni cais a'r ohebiaeth gan ffermwyr er mwyn i'r system TG newydd gael prosesu'r wybodaeth

Datblygu Staff

Mae'r holl staff wedi mynychu gweithdai arweinyddiaeth a rheoli newid

Wedi cynnal arolwg o'r sgiliau yn CAPM i ddyrannu adnoddau'r staff a nodi anghenion datblygu staff
Datblygu hyfforddiant cynefino ar gyfer staff newydd
Mabwysiadu NVQ fel y prif ddull hyfforddi
Staff yn cael eu hyfforddi mewn methodoleg rheoli prosiect PRINCE2
Defnyddio cyfarfodydd gosod safon i sicrhau cysondeb wrth ysgrifennu adroddiadau
Cyfathrebu'n well â staff trwy'r Briff Tîm bob pythefnos, sesiynau Te a Bisgedi cyson a thaflen newyddion misol
Llwyddiant sylweddol mewn byrddau dyrchafiadau yn dangos y gwelliannau a wnaed o fewn CAPM

Lleoliad

Lleoliad newydd y Gwasanaethau Uniongyrchol o fewn y Swyddfeydd Rhanbarthol yn haws i'r cwsmeriaid fynd atynt
Swyddfeydd agored o fewn y Swyddfeydd Rhanbarthol yn cefnogi ffyrdd newydd o weithio

Pethau eraill i'w cyflawni

Cynlluniwyd bod y camau a ganlyn yn cael eu cymryd cyn i JIGSAW ddod i ben yn gynnar yn 2003

Bydd Cynlluniau PAC newydd yn cael eu rhoi ar y system TG newydd gydol 2002. Mae yna berygl y gall hyn amharu ar fusnes cysylltiedig
Bydd strwythur trefniadol newydd yn cael ei fabwysiadu i gefnogi'r ffyrdd newydd o weithio
Bydd strategaeth gwasanaethu cwsmeriaid yn cael ei datblygu yn y Swyddfeydd Ardal
Datblygu Strategaeth Gyhoeddusrwydd ar y Cyd gyda phartneriaid e.e. Cyllid y Wlad i gwrdd ag anghenion ehangach ein cwsmeriaid
Gwella effeithiolrwydd a defnyddioldeb gwefan ARAD. Bydd hyn yn cynnwys darparu gwasanaeth electronig
Ar hyn o bryd yn ystyried gwneud cais am Wobr Ansawdd Cymru

6. Cydymffurfio

Dim materion

7. Themâu trawsbynciol

Dim

8. Camau Gweithredu ar gyfer y Pwyllgor Amaethyddiaeth a Datblygu Gwledig

Dim

9. Pwynt Cyswllt

Yr Is-adran CAPM